МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА

ДЗК **Випуск 9/2** **2026 р.**

ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ у серпні 2026 року

(*оглядова довідка за матеріалами преси, інтернету та неопублікованими документами*)

Загальні питання

В Україні

Понад 60 представників іноземних держав долучилися до урочистої державно-церковної церемонії, що відбулася 15 серпня, у свято Успіння Пресвятої Богородиці, у Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра» з нагоди 975-річчя святині. Серед присутніх гостей були, зокрема, генеральний директор ЮНЕСКО Халед Ель-Енані, Генеральна секретарка «ООН Туризм» Шайха Насер Аль Нувайс, уповноважений Федеральної ради Швейцарії з питань України Жак Гербер. У межах заходу почесні гості взяли участь у відкритті виставки «Духовні скарби нації. Ризниця Києво-Печерської лаври», а також зробили записи у Книзі хоронителів і ктиторів Києво-Печерської лаври, яка зберігатиметься в Успенському соборі.

Швейцарія виділить 600 тисяч швейцарських франків на захист та відновлення пошкодженої внаслідок російського удару Києво-Печерської лаври. Кошти передадуть через ЮНЕСКО. Фінансову допомогу присвячено 975-й річниці заснування монастирського комплексу. Про це повідомив делегат швейцарського уряду в Україні Жак Жербе за підсумками візиту до Києва.

Захист української культурної та історичної спадщини від регулярних російських атак були у центрі переговорів глави МЗС України А. Сибіги із генеральним директором ЮНЕСКО Халедом Ель-Енані, який прибув до України зі своїм першим візитом на цій посаді. Окремо посадовці розглянули проблему масового вивезення українських культурних цінностей з окупованих територій.

Зустріч з Генеральним директором ЮНЕСКО Халедом Ель-Енані також провела Віцепрем’єр-міністерка України з гуманітарної політики України – міністерка культури України Тетяна Бережна. Сторони обговорили подальшу співпрацю у сфері захисту та збереження української культурної спадщини, а також перспективи розвитку міжнародних механізмів реагування на надзвичайні ситуації, що загрожують культурній спадщині.

Розвиток туристичної галузі України в умовах повномасштабної війни та її роль у відновленні економіки були темою зустрічі Віцепрем’єр-міністерки

України з гуманітарної політики України – міністерки культури України Тетяни Бережної із Генеральною секретаркою ООН Туризм Шайхою Нассер Аль-Нувайс.

5 серпня Україну з першим офіційним робочим візитом відвідав новопризначений міністр культури Литовської Республіки Лукас Алсіс. У межах візиту він зустрівся з міністеркою культури України Тетяною Бережною. Під час зустрічі, Литва, зокрема, оголосила про приєднання до Українського фонду культурної спадщини. У межах візиту також Лукас Алсис відвідав Києво-Печерську лавру, де побачив наслідки російської атаки 15 червня, та оглянув наслідки російського удару по об'єкту видавництва «Ранок» у Харкові. А у Дніпрі литовська делегація ознайомилася з роботою низки культурних установ міста та приділила увагу культурній спадщині, яка зазнала пошкоджень внаслідок російських атак. До складу литовської делегації увійшли канцлер Міністерства культури Литви Едальдас Райстенскіс, генеральна директорка Національного театру опери та балету Лайма Вілімєнє та генеральний директор Національного музею – Палацу великих князів литовських у Вільнюсі Відас Долінскас.

З 3 по 7 серпня в Києві проходила щорічна нарада керівників закордонних дипломатичних установ України під гаслом «Відновлення миру і лідерство України». У її пленарній сесії «Культурна дипломатія» взяла участь Віцепрем'єр-міністерка України з гуманітарної політики України – міністерка культури України Тетяна Бережна. Вона представила основні напрями міжнародної роботи у сфері культури та закликала дипломатичні установи посилювати присутність України на провідних культурних майданчиках світу.

Вісім українських мисткинь стали лауреатками Women in Arts Award 2026. The Resistance, щорічної незалежної премії, яка відзначає внесок українських жінок у культуру та мистецтво. Ця премія реалізується Українським інститутом та ООН Жінки в Україні у партнерстві з ЮНЕСКО та Міністерством закордонних справ України за фінансової підтримки урядів Австрії, Данії, Норвегії, Польщі, Фінляндії, Франції та Швеції. Лауреатками Women in Arts Award 2026. The Resistance стали: Альона Каравай – у номінації «Жінки в культурному менеджменті»; Олена Апчел – у номінації «Жінки в перформативному мистецтві»; Олена Стяжкіна – у номінації «Жінки в літературі»; Оксана Брюховецька – у номінації «Жінки у візуальному мистецтві»; Тетяна Огаркова – у номінації «Жінки в культурній журналістиці, критиці та дослідженнях»; Ната Жижченко (ONUKA) – у номінації «Жінки в музиці»; Катерина Горностай – у номінації «Жінки в кіно»; Інна Короленко «Корольок» – у номінації «Особлива відзнака» за внесок в українську культуру, що не вкладається в межі окремих категорій. Сьома церемонія нагородження Women in Arts Award 2026 відбулася 6 серпня в Києві.

За кордоном

Заступниця міністра культури України Тетяна Філевська взяла участь у Неформальній зустрічі міністрів культури, яка відбулася 14–15 серпня в Оулу (Фінляндія). У заході також брали участь представники Фінляндії, Польщі, Греції, Литви, Португалії, Словенії, України, Латвії, Фландрії (Бельгія), Естонії,

Іспанії, Швеції, Румунії, Ірландії, Угорщини, Франції та Європейської комісії. Зустріч було присвячено відзначенню року Оулу як Європейської столиці культури 2026 року, а також обговоренню актуальних питань культурної політики, захисту культурної спадщини, стійкості культурного сектору, ролі культури у відновленні, розвитку міжнародного культурного співробітництва, використання штучного інтелекту та захисту авторських прав. Перед початком міністерського засідання Тетяна Філевська представила доповідь про стан української культури в умовах повномасштабної війни, зосередивши увагу на важливості збереження української культурної спадщини як спільного європейського завдання. У своїх виступах представники делегацій країн-учасниць також зверталися до власного досвіду підтримки України та розвитку співпраці у сфері культури.

До 35-річчя Незалежності України
та Дня Державного Прапора України

В Україні

24 серпня до Києва для участі в урочистостях прибули лідери європейських держав та представники європейських інституцій. Це президент Європейської Ради Антоніу Кошта, прем'єр-міністр Великої Британії Ед Бернем, президенти Естонії Алар Каріс, Фінляндії Александер Стубб, Литви Гітанас Науседа та Молдови Мая Санду, прем'єр-міністри Латвії Айгарс Кулбергс і Люксембургу Люк Фріден, а також міністерка закордонних справ Швеції Марія Малмер Стенергард. Свій візит до столиці високі гості розпочали з відвідин Національного військового меморіального кладовища. Під час церемонії у супроводі почесної варти іноземні гості вшанували пам'ять загиблих українських воїнів. З нагоди Дня незалежності Київ також відвідала Делегація Світового Конґресу Українців (СКУ) на чолі з президентом СКУ Павлом Ґродом.

У День Державного прапора перша леді України Олена Зеленська відкрила в Києво-Печерській лаврі програму VI Саміту перших леді та джентльменів. Науково-експертний захід «Мозаїка досвідів: міжнародний діалог про стійкість» зібрав представників різних країн. Участь у саміті взяли перші леді Литви Діана Наусєдєнє, Естонії Сір'є Каріс, Фінляндії Сюзанна Іннес-Стуб, Сербії Тамара Вучич, Румунії Мірабелла Гредінару та перший джентльмен Словенії Алеш Мусар, а також представники уряду України та інших країн, українські та зарубіжні інтелектуали та митці. Зокрема приїхав американський письменник, журналіст і режисер-документаліст Себастьян Юнгер. На Саміті О. Зеленська презентувала «Глобальний словник стійкості» – видання, яке вперше об'єднало досвіди 38 країн.

До 35-річчя Незалежності України команда ГО Ukraine WOW спільно з Національним музеєм історії України відтворили один із найстаріших відомих дзвонів України. Проєкт став результатом співпраці істориків, археологів, інженерів, акустиків і майстрів лиття з України, Німеччини, Нідерландів та Португалії. До співпраці долучилися, зокрема, Клаус Хаммер, німецький експерт із дзвонів та науковий директор Музею дзвонів колегіальної церкви в Герренберзі, а також музеї дзвонів у Німеччині: Westfälisches Glockenmuseum у Гешері

надав наукові матеріали про конструкцію язиків дзвонів IX–XIII століть, а в GlockenStadtMuseum, що в Апольді, команда проєкту виконала 3D-сканування язиків дзвонів XIII та XIV століть, що збереглися до нашого часу. Фінальним етапом стало лиття дзвона на Королівській ливарні Royal Eijsbouts у Нідерландах.

За кордоном

Напередодні 35-ї річниці Незалежності України на сцені Великого театру – Національної опери у Варшаві (Польща) пройшов концерт Ukrainian Freedom Orchestra під диригуванням засновниці оркестру Кері-Лінн Вілсон у рамках п'ятого міжнародного туру колективу – Invincible Tour 2026. Захід відбувся під Почесним патронатом першої леді України Олени Зеленської і Посольства України в Республіці Польща та за підтримки Міністерства культури України і Міністерства культури та національної спадщини Республіки Польща.

У Торонто (Канада) 22 серпня відбувся ювілейний 35-й Фестиваль до Дня Незалежності України. Організаторами масштабного триденного заходу, який пройшов у Centennial Park, традиційно виступили Конгрес українців Канади – Відділ Торонто та провінційна Рада КУК в Онтаріо. Програму було присвячено українським традиціям та культурі.

У День Державного Прапора України перед Європейським парламентом у Брюсселі (Бельгія) традиційно було розгорнуто 30-метровий український стяг. Захід організувало Представництво України при Євросоюзі, у ньому взяли участь європейські високопосадовці та українські дипломати.

Синьо-жовтим до Дня Незалежності України підсвітили знакові будівлі світу: у Брюсселі – штаб-квартиру Європейської комісії «Берлемон» та будівлю «Європа», де розташована Європейська рада та Рада ЄС; у столиці Канади Оттаві – Вежу Миру, а також урядові будівлі, зокрема офіс прем'єр-міністра; у Великій Британії – Вестмінстерський палац у Лондоні; у Парижі – Ейфелеву вежу; у Молдові – будівлю парламенту.

Низка американських штатів відзначили День Незалежності України 24 серпня на офіційному рівні. Відповідні прокламації, зокрема, видали Північна Кароліна, Південна Кароліна, Іллінойс, Мічиган і Нью-Джерзі.

У Празі до Дня Незалежності України 24 серпня вперше подзвонили у «Дзвін Свободи», виготовлений із бронзи та фрагментів російської зброї, якою армія РФ атакувала українські міста. До його виготовлення, встановлення та освячення в Чехії долучилися Україна, Чехія та Нідерланди.

У Парламенті Республіки Молдова 24 серпня відбулося урочисте відкриття фотовиставки «…Але будуть відроджені у славі і силі». Експозицію було присвячено українським церквам та іншим пам'яткам духовної та культурної спадщини нашої держави, пошкодженим або знищеним унаслідок російської агресії. Виставку організувало Посольство України в Республіці Молдова у співпраці з Національним заповідником «Києво-Печерська лавра» та Національним музеєм Революції Гідності. Проєкт підтримала Фундація Пилипа Орлика.

У місті Дьйор (Угорщина) відбулась презентація двомовної виставки про державні символи України. Організаторами виставки стали громадська організація Litera спільно із Самоврядуванням Української Національності міста

Дьйор. Експозиція діяла у приміщенні українського національного самоврядування міста.

Питання спільної історичної пам'яті

В Україні

На засіданні Українсько-польської робочої групи у справах гідних поховань, яке відбулося 5 серпня у Львові, було підбито підсумки виконання домовленостей, досягнутих 16 грудня 2025 року у Варшаві, та погоджено подальші кроки щодо проведення пошукових і ексгумаційних робіт.

На меморіальному кладовищі у Рівненській громаді Волинської області відбулася церемонія перепоховання останків 55 польських жертв, виявлених під час цьогорічних ексгумаційних робіт. Пошукові роботи тривали з 13 липня до 7 серпня на території колишніх сіл Острівки та Воля Островецька. У церемонії перепоховання взяли участь перший заступник міністра культури України Іван Вербицький, віцеспікер Сейму Польщі Пьотр Згожельський, міністерка культури та національної спадщини Республіки Польща Марта Ченковська, заступник голови Інституту національної пам'яті Польщі Кароль Полейовський, колишній прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький, голова комісії Сейму у закордонних справах Польщі Павел Коваль та ін.

З 25 серпня по 2 жовтня на старому Голосківському кладовищі у Львові триватимуть роботи з ексгумації та подальшого перепоховання останків бійців Війська Польського, які загинули у вересні 1939 року. Роботи проводить товариством з обмеженою відповідальністю «Українська пам'ять» за участі польських фахівців – співробітників Інституту національної пам'яті Республіки Польща та Вроцлавського медичного університету.

За кордоном

Польська сторона надала українській експедиції дозвіл на проведення пошукових робіт на території православного кладовища у селі Ласків Люблінського воєводства. Відповідне рішення ухвалив Люблінський воєводський консерватор пам'яток. Дозвіл отримало Комунальне підприємство Львівської обласної ради «Доля» 31 серпня. Роботи проводитимуть на замовлення Українського інституту національної пам'яті. Мета досліджень – виявлення місць поховань цивільних українських жителів села, убитих батальйонами хлопськими у березні 1944 року.

Міжнародна підтримка України

В Україні

Латвійський піаніст Андрейс Осокінс провів безкоштовні майстер-класи для талановитих дітей зі Львівщини. Напередодні, 12 серпня у Львівській національній опері відбувся його концерт «Вечір свободи» у межах IV Міжнародного фестивалю камерної музики «Дзеркало». До концертної програми увійшли як твори європейської та латвійської класики, так і українська музика.

Польський письменник-фантаст Якуб Цвєк запропонував українському видавництву «Жорж» безплатно передати права на одну зі своїх книжок після

того, як російський удар по книжковому складу в Харкові знищив близько 400 тисяч примірників видавництва. Автор також відмовився від авансових платежів і роялті на два роки, щоб підтримати відновлення видавця.

За кордоном

Від 12 серпня по 6 вересня у Fitzrovia Gallery (Лондон) діє виставка британського художника Пірса Секунди «Nature Morte: The Extermination of Ukraine» («Nature Morte: Знищення України»), в основі якої – дослідницькі поїздки автора Україною у 2024–2026 роках. 15% коштів, виручених від продажу мистецьких робіт під час виставки, передадуть до фонду підтримки реставрації Києво-Печерської лаври, яка зазнала пошкоджень внаслідок російської атаки в ніч проти 15 червня 2026-го року.

Британський художник Рассел Гейнс із міста Глостер створив картину «Лінії опору» (Lines of Resistance), яка розповідає історії українських сімей, що знайшли новий дім та місцевих жителів, які долучилися до гуманітарної допомоги. Роботу було виставлено в Глостері 20 серпня та демонструватимуть протягом місяця.

Мистецький поїзд з галерейними вагонами АТ «Укрзалізниця» з фотопроєктом «Відвага нації» вирушив у турне Молдовою. Першою зупинкою Мистецького потяга «Укрзалізниці» за межами України став Кишинів у День Незалежності Республіки Молдова. Після Кишинева поїзд вирушив до ще двох молдовських міст – Унгени та Бельці. Колекцію світлин було створено під час подорожей філантропа, Говарда Баффетта. Творче натхнення концепції проєкту належить Мухаммеду Мухейсену – всесвітньо відомому фотографу, дворазовому лавреату Пулітцерівської премії, фотожурналісту та досліднику The National Geographic.

Вшанування пам’яті

За кордоном

11 серпня У Роттердамі (Нідерланди) на кладовищі «Кросвейк» проведено ексгумацію останків полковника Армії УНР, першого голови ОУН Євгена Коновальця. У церемонії взяли участь заступниця керівника Офісу Президента Ірина Верещук, посол України в Нідерландах Андрій Костін, голова Українського інституту національної пам’яті Олександр Алфьоров, представники української громади Нідерландів і «Пласту», Української стрілецької громади Канади та Українського національного об’єднання Канади, а також духовенство Української греко-католицької церкви. 13 серпня прах полковника доправили в Україну. Церемонія перепоховання відбулася 18 серпня на Національному військовому меморіальному кладовищі.

21 серпня Український інститут національної пам’яті прозвітував про експедицію місцями поховань видатних українців за кордоном – «У пошуках героїв». Експедиція тривала понад 20 днів та охопила сім країн Європи: Словаччину, Австрію, Швейцарію, Францію, Люксембург, Німеччину та Польщу. Учасники дослідили понад 100 тисяч поховань на 105 європейських цвинтарях, аби віднайти та впорядкувати місця пам’яті видатних українців за кордоном.

Проєкт реалізовано за підтримки Офісу Президента України спільно з БФ «Героїка», ГО «Історична правда», БФ Сергія Жадана, рухом «Пласт» та 2-м корпусом НГУ «Хартія».

У столиці Іспанії, Мадриді, відкрито пам'ятник українській письменниці Лесі Українці. Його встановлено на площі Plaza de Lesya Ukrainka. Монумент розташовано поруч із Посольством України в Іспанії. Автор скульптури – заслужений художник України Микола Обезюк. Координацію зусиль з реалізації проєкту взяли на себе Українська асоціація зовнішньої політики та Посольство України в Іспанії.

1 серпня, у День пам'яті Лесі Українки, спільний захід на пошанування її пам'яті провели Музей фотографії в Рівному та Будинок-музей Лесі Українки в Сурамі (Грузія).

Дипломати Посольства України в Австрії разом із представниками української громади 7 серпня вшанували пам'ять видатного українського письменника, перекладача та громадського діяча Пантелеймона Куліша.

Інформаційна безпека. Медіа

В Україні

Віцепрем'єр-міністерка України з гуманітарної політики України – міністерка культури України Тетяна Бережна зустрілася з американським журналістом і письменником Себастьяном Юнґером у Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра». Під час зустрічі говорили про роль культури, журналістики та особистих історій у донесенні світові правди про російську війну проти України, протидію російській пропаганді та важливість збереження міжнародної уваги до України.

Заступниця міністра культури України з питань європейської інтеграції Наталія Мовшович зустрілася з радницею Програми розвитку ООН (ПРООН) з питань партисипативного врядування Костанцою Луканджелі та консультанткою з протидії дезінформації Джованною Майолою. Учасники обговорили пріоритетні напрями співпраці у сфері інформаційної стійкості, розвитку медіасередовища та координації між державними інституціями й міжнародними партнерами.

За кордоном

Два проєкти Суспільного номіновано на конкурс Prix Europa – одного із провідних європейських конкурсів у сфері телебачення, радіо та цифрового контенту. Документальну стрічку «Культура за завісою» (створена за підтримки House of Europe, режисеркою стала Габріелла Верхова) номіновано в категорії Iris Prix Europa, яка висвітлює медіапроєкти про ідентичність, розмаїття та інклюзію. А радіодрама «Плем'я чекання» від Радіо Культура (режисерка-постановниця Наталія Коломієць) змагатиметься за перемогу в номінації Audio Fiction.

Дні культури

За кордоном

У німецькому Ганновері з 21 серпня до 5 вересня тривали «Дні української культури 2026», організовані за ініціативи Української спілки Нижньої Саксонії, а сам фестиваль проходив під патронатом обербургомістра Ганновера Беліта Оная. До співпраці долучилися Управління культури міста Ганновера та Центр громадянської мужності. Програма фестивалю охоплювала музику, танці, літературу, мистецтво, та українські традиції. Відвідувачі могли побувати на кінопоказах, творчих майстер-класах, художніх виставках, вечорі кримськотатарської та єврейської культури, дискусіях про історію українців у Ганновері від початку ХХ ст. та родинному святі біля Нової ратуші. Метою фестивалю є популяризація української культури та традицій, а також збір коштів на будівництво безбар'єрних пандусів для людей з інвалідністю в Україні.

Закордонне українство

В Україні

Кабінет Міністрів України та Світовий Конґрес Українців (СКУ) підписали Меморандум про співпрацю. Серед ключових напрямів партнерства – збереження української ідентичності та культурної спадщини, повернення українських культурних цінностей, підтримка культурних інституцій і посилення представлення української культури у світі. Підписання відбулося під час зустрічі Уряду України з делегацією Світового Конґресу Українців під головуванням Прем'єр-міністра України Сергія Корецького. Делегацію СКУ очолив президент організації Павло Ґрод. У зустрічі взяла участь Віцепрем'єр-міністерка України з гуманітарної політики України – міністерка культури України Тетяна Бережна.

У Тернополі відбулася презентація міжнародного мистецького проєкту під назвою «Знаки ідентичності». У межах цієї ініціативи українці із більш ніж 20 країн світу долучилися до створення колекції вибійчаних рушників ХХІ століття.

За кордоном

В американському місті Річмонд, штат Вірджинія, відбувся дводенний фестиваль української культури «З Україною в серці», який об'єднав представників української громади, місцевих виконавців, гостей з інших міст США та артистів з України. У програмі були концерти, презентація традиційного одягу, дитячі активності, українська кухня та благодійний збір на підтримку поранених українських військових. У концертній програмі взяли участь місцеві українські колективи та виконавці, а також гості з Вашингтона та України. Серед учасників були тріо Voda Voice, співачка Skylerr, а також Степан Гіга-молодший і Квітослава Гіга.

В американському місті Чикаго, на території Української греко-католицької церкви Святого Йосифа Обручника, пройшов щорічний український фестиваль UKetoberfest. Цьогорічний фестиваль був присвячений 70-річчю парафії та об'єднав українську кухню, концертну програму, дитячі виступи, яр-

марок і благодійні збори. На території фестивалю працювали дві сцени, де виступали десятки виконавців та колективів. Серед учасників музичної програми були Jamala, Tayanna, Beyond Legacy, Nashi, Orest Galitsky та інші артисти.

Міський голова американського міста Чикаго Брендон Джонсон проголосив серпень Місяцем України у місті. Відповідну прокламацію видано з нагоди відзначення української спадщини, боротьби України за свободу, демократію та суверенітет, а також на вшанування внеску українсько-американської громади у розвиток Чикаго.

Україну було представлено на багатокультурному фестивалі Edmonton Heritage Festival у канадському місті Едмонтон, де український павільйон об'єднав культурну програму, традиції та національну кухню. Цьогорічний Edmonton Heritage Festival відбувся вже 52-й раз та вперше за останні три роки повернувся до традиційної локації – William Hawrelak Park. У фестивалі взяли участь 65 культурних павільйонів, серед яких працював і український павільйон. Його організатор – Friends of the Ukrainian Heritage Pavilion Society (FOUHPS).

На традиційному Фестивалі народів, що пройшов в італійському місті Кампора-Сан-Джованні, Україну представила Асоціація «Світанок» із міста Ламеція-Терме, яка є членом Національного конгресу українських асоціацій Італії (CNAUI). На Фестивалі народів однойменний художній колектив «Світанок» виконав програму українських народних пісень.

Українську та грецьку культури об'єднав фестиваль «Душа співає», який відбувся 8 серпня у Патрах. Фестиваль проводять у Патрах із 2022 року. Організатор: Об'єднання українських жінок у Греції під егідою Посольства України у Греції. Цьогорічна програма представила різні регіони та мистецькі традиції України – від народної хореографії та пісні до сучасного танцю. Серед учасників були ансамбль народного танцю «Роси світанку», аматорський ансамбль танцю «Сонечко», вокальний ансамбль «Здолбунівські дзвіночки», колектив «Натхнення», студія хореографії «Пірует» та GG GulayGorod та ін.

Представники посольства України в Ірландії та української громади взяли участь у Міжнародному дні культури, який відбувся у місті Дангло (графство Донегол). Захід об'єднав представників різних країн і культур, ставши майданчиком для міжкультурного діалогу та знайомства з національними традиціями.

У Парафії святого Кирила і Методія в Загребі відбулося нагородження учасників IV Міжнародного конкурсу дитячих малюнків «Моя Україна – це я!», який проводиться у співпраці з партнерами та за інформаційної підтримки посольств України в Хорватії, Литві, Анголі, Латвії, Хорватського католицького університету, благодійних та громадських організацій українців.

Законодавча асамблея штату Парана в Бразилії схвалила законопроєкт, який визнає писанку нематеріальною культурною спадщиною штату. Ініціаторкою законопроєкту стала депутатка та секретарка штату Марсія Гучулак.

Осередок української культури, що діє при дипломатичному представництві України в Ботсвані, взяв участь у тематичному ярмарку в рамках орієнтаційного тижня для студентства в Університеті Ботсвани. Під час заходу ор-

ганізатори ознайомили молодь та всіх присутніх із низкою культурних і освітніх програм.

Фестивалі

В Україні

З 13 по 16 серпня у просторі Софії Київської проходив дев'ятий фестиваль високого мистецтва Bouquet Kyiv Stage. Його наскрізною темою стала «Озброєні красою», присвячена силі культури, мистецтва та пам'яті. Проєкт, засновниками якого є культурний центр «Дім Майстер Клас» та Національний заповідник «Софія Київська», традиційно поєднав українську спадщину із виступами провідних міжнародних виконавців. Серед іноземних учасників цього року – польський піаніст Радослав Собчак, ізраїльські джазові музиканти Yogev Shetrit Trio, німецький мультиінструменталіст Себастіан Студніцький, зірка норвезького джазу Бендік Хофсет, грузинський диригент і композитор Ніколоз Рачвелі. Крім того, у межах програми «КіноБукет» відбулися допрем'єрні покази документальних фільмів мультимедійного проєкту «Спроможні» в межах міжнародної ініціативи «Культура vs війна», створених за підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні: «Театр Ветеранів» (режисер Юлія Большинська) та «Спроможні/Empowered» (режисер – Кадім Тарасов).

За кордоном

14–15 серпня культурно-громадський центр DRUK долучився до фестивалю MS DOCKVILLE у Гамбурзі – одного з найбільших фестивалів музики та сучасного мистецтва у Німеччині. Між містами працював телеміст: відвідувачі могли бачити одне одного в реальному часі, спілкуватися та взаємодіяти через великий екран. Одночасно із цим відбувалася культурна програма. Шляхом телемоста транслювалися виступи харківських митців та культурні події: шоу на графопроєкторі; виступ постеатру The OPG; плейбек-театр «Нема»; DJ-сет від Stepa_juke тощо.

Музика

В Україні

Музиканти з Франції, Чехії та Польщі долучилися до IX Міжнародного фестивалю органної музики «MUSICA VIVA ORGANUM», який тривав з 13 до 30 серпня у Рівненській обласній філармонії. Фестиваль відкрив концерт «Відлуння світла» за участі сопрано із Франції Серін де Лябом та органістки Олени Мацелюх. Концерт «Мистецтво органної фантазії» за участі органіста з Чехії Їржі Стодулки представив шедеври органної музики та мистецтво імпровізації. А польські органісти Єлизавета Буднік та Віктор Лияк виконали концерт «Органні горизонти», що ознайомив слухачів з європейською органною музикою.

Тайванська піаністка Фаня Лінь виступила солісткою вечора на відкритті 163-го концертного сезону Національної філармонії України 8 серпня. Сезон було відкрито програмою з творів Бориса Лятошинського та Джорджа Ґершвіна. Академічним симфонічним оркестром Національної філармонії диригував Теодор Кухар.

28 серпня у Київському Національному академічному театрі оперети відбувся концерт українсько-німецького музичного проєкту MEMENTO ODESA, який поєднав оркестрову музику з живою джазовою імпровізацією. Проєкт заснували німецький піаніст і трубач Себастіан Студніцький та українська співачка, продюсерка й культурна менеджерка Анастасія Показ у співпраці з Одеським філармонічним оркестром під керівництвом Володимира Дикого.

9 серпня платформа «Open Opera Ukraine» представила у стінах Національної філармонії України наукову реконструкцію опери «Креонт» Дмитра Бортнянського. Це стало можливим завдяки співпраці Open Opera Ukraine з Національним будинком музики та Національною філармонією України, за партнерської підтримки Італійського інституту культури, Посольства Італії в Україні, ЮНЕСКО, Австрійського бюро кооперації у Львові та Посольства Республіки Австрії у Києві. Диригент-постановник проєкту – австрійський віолончеліст, диригент і педагог Йорг Цвікер. Оперу виконали «Liatoshynskyi Capella: Choir and Orchestra» Національного будинку музики та солісти, які працюють з історичним репертуаром.

Колектив провідних українських артистів та музикантів під керівництвом диригента Германа Макаренка здійснив перший студійний запис опери «Креонт» Д. Бортнянського, партитуру якої 250 років вважали втраченою, – вийшов диск британської компанії Toccata Classics, який уже доступний на всіх світових стримінгових платформах (Spotify, Apple Music, YouTube Music, Amazon Music, Deezer та інших). Міжнародну дистрибуцію здійснив світовий лідер – компанія Naxos Records. Проєкт «Повернення світу першої опери Дмитра Бортнянського „Креонт„» – спільний міжнародний проєкт до 250-річчя опери, що здійснюється за підтримки колективу Національної музичної академії України, Міністерства культури, колективу Наукового центру імені Л. І. Медведя, Міністерства охорони здоров’я, МЗС та під патронатом ЮНЕСКО.

Головний режисер Національної опери України Анатолій Солов'яненко та ректор Національної музичної академії України Максим Тимошенко отримали одну з державних нагород Італійської Республіки – Орден Зірки Італії. Анатолія Солов'яненка удостоєно ступеня Офіцера (Ufficiale), а Максима Тимошенка – ступеня Кавалера (Cavaliere) Ордена Зірки Італії. Нагороди вручив митцям Надзвичайний і Повноважний Посол Італії в Україні Карло Формоза під час урочистої церемонії 28 серпня.

16 артистів з усього світу увійшли до лайнапу музичного фестивалю Brave! Factory, що проходив 22–23 серпня на київській Кіностудії ім. О. Довженка. Серед міжнародних учасників – французький мультиінструменталіст Mezerg, японський селектор DJ Masda; C.A.R., Eric Clotier (США) та Wallace; француз Sweely; нью-йоркський селектор J.Richards, японський психоделічний гурт Heavenphetamine, румунський дует K not K та ін.

Колумбійський гурт Los Iankovers, засновником якого є музикант Янко Богдан Пеньяфорт з українським корінням, розпочав масштабний концертний тур Україною. Першою зупинкою музикантів стала Волинська область. Уже 7 серпня вони виступили у Володимирі, а 9 серпня дали концерт у Луцьку. До маршруту також увійшли Кропивницький, Дніпро, Черкаси, Шептицький,

Львів, Івано-Франківськ, Яремче, Чернівці, Стрий, Коломия, Тернопіль, Вараш, Сарни, Рівне, Хмельницький, Вінниця та Житомир.

За кордоном

У Кельні та Дюссельдорфі (Німеччина) відбулися концерти у межах третього фестивалю української камерної музики «Sounds of Ukraine» («Звуки України»). Усі музиканти фестивалю – українські виконавці, які представляють сучасну українську виконавську школу. Ідею фестивалю цього року артдиректорка та піаністка Віоліна Петриченко окреслила як створення музичного діалогу між українською та європейською культурами: у кожній програмі твори українських композиторів було поєднано із музикою їхніх європейських сучасників або стилістично близьких авторів. Тематика сезону: Віктор Косенко та Фредерік Шопен; Федір Якименко та французька школа (зокрема Клод Дебюссі); Василь Барвінський та Антонін Дворжак; Сергій Борткевич та Кароль Шимановський; Валентин Сильвестров та Гія Канчелі. Концерт «Василь Барвінський & Антонін Дворжак» в Апостольській церкві Кельна (23 серпня) мав бути заключним у цьому сезоні, проте фестиваль продовжили з додатковим музичним виступом у Дюссельдорфі. Sounds for Ukraine – це благодійний фестиваль на підтримку України.

Театр

В Україні

У Харкові 7 серпня вже втретє стартував проєкт українсько-американського культурного обміну «Театральні вікна: Україна-США», який цього року охопить театри шести прифронтових міст України: Харкова, Миколаєва, Одеси, Дніпра, Сум та Запоріжжя. У межах проєкту відбуваються взаємні читання сучасної драматургії в Україні та США, а також постановки українських і американських п’єс. У Харкові 7 серпня вперше в Україні було представлено п’єсу американського драматурга Алі Вітербі «Життєвий цикл зірки». В українському читанні беруть участь актори трьох харківських театрів: Театру на Жуках, Театру Квітки (Харківський академічний драматичний театр ім. Квітки-Основ’яненка) та Харківського академічного українського драматичного театру ім. Шевченка «Березіль». Проєкт реалізується за підтримки програми Linkages: Ukraine від Center for International Theatre Development (CITD), з українського боку його ініціював харківський Театр на Жуках.

30 та 31 серпня Харківський театр ляльок імені В. Афанасьєва презентував українсько-американський мистецький проєкт «Магія світла», виставу Мистецької групи «Яра» (Нью-Йорк – Чикаго) за участі акторів Харківського театру ляльок. Проєкт присвячено українському живописцю й етнографу Порфирію Мартиновичу. Режисерка – Вірляна Ткач, музика – Юліян Китасти, дизайн ляльок та сценографія – Том Лі. Покази пройшли двома мовами: англійською та українською.

Чеський театр «Buchty a loutky» та Up A Tree Foundation з Болгарії долучилися до першого фестивалю незалежних театрів ляльок «Точка відліку», який проходив впродовж 6–9 серпня у селі Водотиї на Житомирщині. Програма фес-

тивалю передбачала покази вистав, професійні зустрічі, спілкування між митцями тощо. Зокрема відбулася дискусія «Незалежні лялькарі України та за кордоном. Досвід болгарських лялькарів».

Флорентіна Гользінгер, австрійська хореографка та режисерка вперше відвідала Україну напередодні 35-ї річниці незалежності України в межах запуску КЇ PLATFORMA.Lab – освітньої програми громадської організації КЇ PLATFORMA, спрямованої на міжнародний обмін досвідом між українською культурною спільнотою та провідними світовими митцями. Флорентіна Гользінгер працює на перетині сучасного танцю, театру, цирку й перформативного мистецтва. Цього року вона представляє Австрію на 61-й Венеційській бієнале мистецтв із проєктом SEAWORLD VENICE. Її візит в Україну тривав з 24 до 30 серпня. У публічній програмі – відкритий і закритий воркшопи та artistic talk в Мистецькому арсеналі 25 та 26 серпня, а також зустрічі у форматі живого спілкування в Одесі та Львові 28 та 29 серпня. У межах культурної програми Флорентіна Гользінгер також відвідала ключові культурні місця, зустрілася з Віцепрем'єр-міністеркою з гуманітарної політики України – міністеркою культури України Т. Бережною, місцевими культурними спільнотами тощо. Співорганізаторами поїздки стали Посольство Австрії в Україні, Proscena та Мистецький Арсенал, за підтримки Інституту Литви в Україні.

Освітня театральна платформа ProScena організувала 6 серпня відкриту онлайн-лекцію ірландського перформера, дослідника та співзасновника міжнародної організації Bbeyond Браяна Паттерсона «Перформанс як живе дослідження».

Кіно

В Україні

В Ужгороді від 4 по 9 серпня проходив ювілейний, п'ятий кінофестиваль «Кіно Сусідів». Його програма охопила повнометражне та короткометражне кіно, документальні й ігрові стрічки для дорослих і дітей з країн Центральної та Східної Європи – окрім України з Чехії, Угорщини, Польщі, Словаччини, Австрії та Румунії. Зокрема глядачі переглянули стрічку «Курка» – чорну комедію угорського режисера Дьєрдя Палфі, який особисто завітав до Ужгорода, австрійську стрічку-фаворит Берлінале – «Найсамотніша людина у місті» авторського дуету Тіцци Кові та Райнера Фріммеля; «Континенталь'25» – нову стрічку румунського режисера Раду Жуде; сатиричну комедію «Редакція», зняту у копродукції України, Чехії та Словаччини (реж. – Р. Бондарчук), анімаційних фільмів «Лісовик» Кшиштофа Командера (Польща/Чехія) та ін. Спеціалізована програма «Ян Шванкмаєр: Алхімік сюрреалізму» представила короткометражну анімацію чеського класика сюрреалізму. А у межах освітнього блоку відбулася анімаційна майстерня для дітей від Емеше Ердеш (Угорський національний інститут кіно). Організатори кіноподії: команда KyivMusicFilm та Київського міжнародного фестивалю короткометражних фільмів (KISFF) за співфінансування Міжнародного Вишеградського фонду, Посольства Австрії та Румунського культурного інституту.

17-й Одеський міжнародний кінофестиваль (27 серпня – 4 вересня, Київ) представив, зокрема Міжнародну конкурсну програму, до якої увійшли повнометражні стрічки з Європи, Північної та Південної Америки. Цьогорічна добірка об'єднала роботи режисерів про жіночі долі в різні епохи. Міжнародне журі визначило переможця в номінації «Найкращий міжнародний повнометражний фільм». Ним став фільм «Розкажіть усім» (Kerro kaikille/Tell Everyone) фінської режисерки Аллі Хаапасало. Спеціальну відзнаку журі в цій номінації отримав фільм «Брат» (Brat/Brother), реж. Мацей Собєщанський (Польща/Чехія). Свого переможця визначило також журі Міжнародної федерації кінопреси FIPRESCI – ним став фільм «За Перемогу!», режисера Валентина Васянович. Спеціальну нагороду Shared Frames Award вручили Georgian Film Institute (GFI) та London Georgian Film Festival – Life Through Cinema. Нагороду отримала режисерка Ксенія Бугрімова за проєкт «Тато: століття запитань без відповіді» спільного виробництва України та Великої Британії. Відзнаку вручала Саломе Алексі – грузинська режисерка, сценаристка та перекладачка, членкиня журі національної програми 17-го ОМКФ. Спеціальним гостем 17-го Одеського міжнародного кінофестивалю став Даніс Тановіч – боснійський режисер і сценарист. Одеський міжнародний кінофестиваль відзначив Даніса Тановіча спеціальною нагородою Lifetime Achievement Award – за видатний внесок у світове кіномистецтво. Нагороду режисерові вручала президентка Одеського міжнародного кінофестивалю Вікторія Тігіпко. У межах спеціальних позаконкурсних блоків було представлено програму «Фестиваль фестивалів», куди увійшли вісім стрічок, що здобули відзнаки на провідних світових кінофорумах – у Каннах, Венеції, Карлових Варах, Таллінні та на Sundance, добірку «Фокус на Грузію» з п'яти кінороботів різних поколінь грузинських режисерів про війну, дім та свободу; програму «Фокус на Ізраїль» (добірка знайомила із сучасним ізраїльським кінематографом, до неї увійшли три нові повнометражні стрічки ізраїльських режисерів: «Белла» («Bella»), 2025, Ізраїль, Бельгія, режисери Зогар Шахар, Джамал Халілі; «Мама» («Mama»), 2025, Ізраїль, Польща, Італія, режисер Ор Сінай; «Мій єдиний і неповторний» («My One and Only»), 2025, Ізраїль, режисер Давид Таубер). Програму «Спеціальні покази» склали 12 позаконкурсних кінострічок, які представляли Польщу, Францію, США, Колумбію тощо.

Від 15 по 23 серпня у Києві, у кінотеатрі «Жовтень», відбулася ретроспектива фільмів володаря двох «Золотих пальмових гілок», премії «Оскар», BAFTA, а також інших нагород, австрійського режисера Міхаеля Ганеке під назвою «VIDEO». Ретроспективу було урочисто відкрито 15 серпня за участі Посла Австрії в Україні Роберта Мюллера. У програмі – шість культових стрічок Міхаеля Ганеке: «Веселі ігри», «Відео Бенні», «Біла стрічку», «Піаністка», «Любов» і «Гепі-енд».

За кордоном

Три фільми, створені за участі України, увійшли до кількох конкурсних програм 79-го Локанського міжнародного кінофестивалю, який проходив з 5 по 15 серпня у Швейцарії. У межах міжнародного конкурсу відбулася світова прем'єра українсько-німецької копродукції «I Rarely Wake Up Dreaming» («Я

рідко прокидаюсь, мріючи») режисерки Ізабель Штівер та продюсера Тома Тиквера. Авторкою сценарію виступила українська сценаристка Анна Мелікова. Цю стрічку, спродюсовану компаніями X-Filme (засновник – Том Тиквер, Німеччина) й 2Brave Productions (Ольга Брегман, Наталія Лібет, Україна), було відзначено премією молодіжного журі «Довкілля – це якість життя». У рамках фестивалю також відбулась світова прем'єра фільму «Демони» Наталки Ворожбит. Фільм було включено до програми Concorso Cineasti del Presente («Кінематографісти сьогодення»), що присвячена дебютним і другим повнометражним роботам режисерів. «Демони» є кінопродукцією України та Польщі, створеною за фінансової підтримки Державного агентства України з питань кіно і Польського кіноінституту. Прем'єра чергового українського кіно на Locarno Film Festival – короткометражний фільм «Another Day in the Metal Box» режисера Гліба Фельдмана, представлений в міжнародному конкурсі Pardi di doman.

На 32-му Сараєвському кінофестивалі, що відбувся з 14 по 21 серпня, було відзначено дві українські стрічки: «Пором пливе» режисера Жори Папояна (створена в копродукції України та Великої Британії) отримала спеціальну нагороду журі – у конкурсній програмі короткометражних документальних фільмів, а «Не питай мене, чи я вбивала» (Don't Ask Me If I Killed) режисерки Олени Максьом (створена у копродукції Румунії, Нідерландів, Німеччини та України) здобула спеціальну відзнаку за сприяння гендерній рівності – в основній конкурсній програмі документальних фільмів. Також у межах 32-го Сараєвського кінофестивалю п'ятеро молодих кінематографістів України було відібрано до міжнародної програми Talents Sarajevo 2026. Вони та ще 45 учасників із 13 країн Південно-Східної Європи та Кавказу працювали у восьми професійних секціях. Зокрема українці увійшли до таких: До Directors Summit – Єлизавета Топтигіна та Кирило Земляний, до Producers Summit – Анастасія Захілко, до Editing Studio – Анна Міхеєнко, а до Talent Press – Яна Дудко. Talents Sarajevo проводиться у партнерстві з Berlinale Talents. Цьогорічною темою програми стала «Reality, Rewritten»/«Переосмислена реальність». Програма передбачала майстер-класи, воркшопи, професійні дискусії, кінопокази та зустрічі з міжнародними менторами.

Український короткометражний фільм «В її обіймах» (In Her Arms) режисера Романа Волосевича продовжив міжнародну фестивальну подорож. Після перемоги на Міжнародному кінофестивалі в Севільї та успішних показів у Португалії й Іспанії стрічку було відібрано до програми Melbourne International Film Festival (MIFF) – одного з найавторитетніших кінофестивалів Австралії. «В її обіймах» став єдиним українським фільмом у цьогорічній програмі фестивалю.

Короткометражний фільм українського журналіста і режисера-документаліста Є. Лесного «Сусіди» ввійшов до конкурсної програми 13-го міжнародного фестивалю документального кіно в Ієрапетрі (International Documentary Festival of Ierapetra), який тривав впродовж 1–21 серпня на острові Крит (Греція).

Анімаційний повнокупольний фільм «Полярissими: таємниці Полярної зорі», створений командою Planetarium Noosphere у Дніпрі, потрапив до офіційної програми XXI Міжнародного кінофестивалю Macon Film Festival 2026.

Захід проходив 20–23 серпня в місті Мейкон (штат Джорджія, США). Macon Film Festival є унікальним майданчиком, який поєднує класичний кінематограф (2D/3D) та сферичне кіно для планетаріїв.

Два українські проєкти, новий повнометражний фільм «Deus Ex Machina» («Бог з машини») М. Слабошпицького та «Carousel» («Карусель») Ф. Сотниченка, отримали гранти Фонду Губерта Балса (Hubert Bals Fund) Міжнародного кінофестивалю в Роттердамі. Обидва проєкти стали переможцями програми Script and Project Development 2026, у межах якої цьогоріч підтримають 20 фільмів. Кожен із них отримає грант у розмірі 10 тисяч євро.

З 28 по 30 серпня у Ризі пройшли VI «Дні українського кіно в Латвії». Урочиста церемонія відкриття та другий день кінофестивалю пройшли у кінотеатрі Splendid Palace. Фільмом-відкриттям стала історична драма Івана Ніколайчука «Вічник». Стрічку особисто представила її продюсерка, сценаристка та режисерка Ірина Асонова. У межах кінофестивалю глядачі також переглянули фільм Юрія Іллєнка «Вечір на Івана Купала». Показ презентувала акторка Галина Сулима. Наступною стрічкою, яку переглянули, став кіноальманах «Війна очима тварин». Фільм представив продюсер Олег Кохан. Завершальний день фестивалю пройшов на майданчику Українського дому у Ризі. Центральною подією вечора став показ документальної стрічки Євгена Мазуренка «Сопілка Перуна». Організатор кіноподії: Благодійний фонд «ДВЕРІ» за підтримки Державного агентства України з питань кіно. Співорганізатори та партнери: ГО «Міжнародна асоціація розвитку і підтримки української культури», Асоціація «ДіяТі», Ризька міська рада, Латвійський національний кіноцентр, Ризький кіномузей, кінотеатр Splendid Palace та Український Дім у Латвії.

22–24 серпня 2026 року у норвезькому місті Драммен проходили «Дні українського кіно», присвячені 35-й річниці Незалежності. Фільмом-відкриттям стала комедія «Мій карпатський дідусь» режисера З. Буадзе. Також у програмі відбулися: норвезька прем'єра драми «Будинок «Слово». Нескінчений роман» Т. Томенка, покази історичного фільму «Червоний» З. Буадзе, комедії «Скажене весілля» тощо. Окремим фокусом було дитяче та сімейне кіно. До програми увійшли: «Мавка. Лісова пісня» (режисери – Олександра Рубан і Олег Маламуж), «Сторожова застава» (реж. – Ю. Ковальов), «Микита Кожум'яка» (реж. – Манук Депоян), «Іван Сила» (реж. – Віктор Андрієнко). Також у межах фестивалю відбулися зустрічі та спілкування з українськими кіномитцями. Паралельно з кінопоказами проходила міжнародна акція «Жовто-блакитні метелики», присвячена українським дітям, незаконно депортованим і примусово переміщеним Росією. Ініціатором проєкту виступила БО «Українська аудіовізуальна фундація».

У столиці Таїланду 4–6 серпня проходив Другий фестиваль українського кіно, організований посольством України з нагоди 35-ї річниці Незалежності України. Фестиваль було відкрито у Bangkok Art and Culture Centre за участі представників дипломатичного корпусу, уряду й парламенту Таїланду, української громади. Програма показів включала класичну стрічку «Тіні забутих предків» Сергія Параджанова; біографічну драму «Малевич» Д. Онищенко; приго-

дницький фільм-фентезі «Сторожова застава» Ю. Ковальова та ігрового кіноальманаху «Війна очима тварин».

Три фільми експериментальної навчально-творчої майстерні студентів Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого було відібрано для участі у міжнародних кінофестивалях. Короткометражний фільм Євгенія Шемета «Be My Blue» було відібрано на Wasteland Film Festival (США) – міжнародний кінофестиваль короткометражних і повнометражних фільмів, присвячений темам постапокаліпсису, антиутопій та виживання людства. Короткометражний фільм Захара Шестяєва «Обіцянка» вийшов у фінал International Police Award Arts Festival – міжнародного фестивалю мистецтв і кіно, який проходив в Італії та був присвячений темі правоохоронних органів, закону, а також важливим соціальним проблемам у кінематографі. Водночас інший короткометражний фільм Шестяєва, «Каліпсо», було відібрано до фестивалю Golden FEMI Film Festival, який проходив у Болгарії і був присвячений соціальній інклюзії, підвищенню екологічної свідомості, підтримці вразливих груп та досягненням жінок у кінематографі.

Романтична комедія режисера Олексія Єсакова «Потяг «Червона рута» вийшов у широкий світовий прокат 20 серпня, напередодні 35-ї річниці Незалежності України, у США, Канаді, Швейцарії, Бельгії, Нідерландах, Німеччині та Австрії. З 22 серпня покази також стартували в Іспанії. Покази відбуваються мовою оригіналу із субтитрами мовою країни.

Український фільм «Людина з кіноапаратом» (1929 р.) режисера Дзиґи Вертова увійшов до списку 25 найкращих документальних стрічок за версією американського видання The Hollywood Reporter. Робота посіла 14-те місце в престижному рейтингу.

Візуальні мистецтва

В Україні

Напередодні Дня Незалежності три роботи Івана Марчука, що десятиліттями зберігалися в Генеральному консульстві України в Нью-Йорку (США) («Пробудження» «Україна квітуча», «Фантазії» та «Село і ніч») повернулася в Україну. Ці три роботи стали основою спільної з Міністерством закордонних справ України виставки у Музеї історії міста Києва.

У культурно-діловому центрі «Менора» розпочала роботу експозиція «Єрусалим – Дніпро. Від А до Я», розгорнута в Музеї «Пам’ять єврейського народу та Голокост в Україні». Цей проєкт реалізується в межах міжнародної ініціативи за підтримки Посольства Держави Ізраїль в Україні. Ізраїльську частину було створено Арт фундацією Гінзбургів «City cat»: діджитал-митці представили унікальні локації Єрусалиму. Українська частина натхнена роботами Ванди Орлової (VANDA) – засновниці унікальної техніки «солярісм» і керівниці мистецької агенції Art Fine Nation.

За кордоном

Український ілюстратор Міша Чернов став переможцем щорічної міжнародної премії Folio Book Illustration Award 2026. Він створив ілюстрацію до

першого розділу роману британського письменника Кадзуо Ішіґуро «Не відпускай мене». Загалом цього року на конкурс подали понад 400 робіт з усього світу. Folio Book Illustration Award – міжнародний щорічний конкурс, який британське видавництво The Folio Society проводить для пошуку та відзначення нових талантів у сфері ілюстрації художньої літератури.

Український художник Віталій Dilkone Грех став одним з трьох авторів муралу «Взаємопов'язане існування», презентація якого відбулася у культурно-мистецькому центрі Джакарти (Індонезія) Taman Ismail Marzuki. До команди художників також увійшли Мануель Скірла (Австрія) та Муна Діаннур (Індонезія). Проєкт мав на меті порушити питання про те, як екологічні виклики виходять за межі кордонів, і підкреслити важливість міжнародної співпраці в уявленні більш сталого майбутнього. Проєкт реалізовано за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Австрії. Його організаторами виступили посольство Австрії в Джакарті, Український інститут та Посольство України в Республіці Індонезія за підтримки Департаменту культури провінції Джакарта, Джакартської мистецької ради, культурно-мистецького центру Taman Ismail Marzuki, компанії JaKpro, мережі EUNIC, а також у співпраці з громадською організацією Cultural Diplomacy Foundation та Opera Aperta.

На вшанування пам'яті художника, анархіста та військового Давида Чичкана український художник Саша Курмаз презентував у Німеччині роботу The Flag of Davyd («Прапор Давида») роботу, створену в межах Bad Biennale у замку Бальмораль, Бад-Емс (Німеччина).

Українська художниця Ірину Бородін, яка проживає у США, була серед 40 відібраних учасників міжнародного конкурсу 40th Chelsea International Fine Art Competition в Agora Gallery у Нью-Йорку. До експозиції увійшли три її роботи: «Плач предків», «Відлуння спадщини» та «Коріння ідентичності». Серія досліджує зв'язок поколінь, взаємодію між українським корінням і новим життям у діаспорі та тему культурної спадщини, яка зберігається незалежно від місця проживання.

Одразу два артпроєкти ЦУМу у Києві отримали нагороди International Visual Competition 2026 від журі профільного американського видання VMSD (Visual Merchandising + Store Design). Весняні вітрини 2025 року, створені у співпраці з українською ілюстраторкою Марією Фоєю, отримали перше місце у конкурсі візуального мистецтва Creative Visions. Ще одну нагороду отримали осінні вітрини, присвячені творчості українських шістдесятників А. Горської і В. Зарецького. Цей проєкт журі відзначило спеціальною премією. Арт-проєкт реалізували в партнерстві з Фондом Алли Горської та Віктора Зарецького.

У Centro Cultural e de Congressos у Калдаш-да-Раїнья (Португалія) діяла фотовиставка «They Fight For Us Too» («Вони також воюють за нас») з роботами 16-ти українських фотографів, які документують російсько-українську війну. «They Fight For Us Too» створено в рамках програми Міжнародного фестивалю фотографій F/262. У Португалії виставку ініційовано у співпраці Української асоціації професійних фотографів (UAPP) з португальською асоціацією Fotografia, Solidariedade e Obras Sociais (F/SOS).

Дві пам’ятні монети з України потрапили до списку 100 найкращих монет світу за версією авторитетного міжнародного конкурсу «Монета року 2026», автором ескізів до яких став художник А. Сагач: «Тримаймо стрій!» змагатиметься за перемогу у категорії «Найбільш надихаюча монета»; «Світ мистецтва кутюр’є. Любов Панченко» представлена у номінації «Найхудожніша монета».

В Українському домі у Вашингтоні проходила виставка українського художника Миколи Журавля, який працює в авторській інтерпретації давньої техніки левкасу.

Українська Zenyk Art Gallery вперше представила вітчизняне мистецтво на масштабному ярмарку Seattle Art Fair у США.

Музеї. Охорона культурної спадщини
В Україні

Національний музей «Київська картинна галерея» відновив старовинний вітражний ліхтар, який постраждав від російського ракетного обстрілу у 2022 році. До створення точної копії долучилися фахівці з Великої Британії та Німеччини. Спеціальне скло виготовили на німецькій фабриці Glashütte Lamberts у місті Вунзідель, після чого його доставили до лондонської майстерні. Історичний орнамент власноруч відтворила майстриня українського походження О. Кондратьєва, яка нині працює в Лондоні. Увесь проєкт профінансувала сама лондонська майстриня. Наразі повний комплект із шістнадцяти одиниць відтвореного скла вже привезено до Києва та передано до фондів музею.

У Музеї історії міста Києва розпочав роботу виставковий проєкт «З краси Японії», присвячений 55-й річниці встановлення побратимських зав’язків між Києвом та Кіото. В урочистому відкритті взяли участь мер столиці Віталій Кличко та Посол Японії в Україні Масаші Накаґоме. Центральною частиною експозиції стала збірка графіки традиційної японської школи Нанґа з фондів Музею історії міста Києва, яку раніше передала в дарунок столиці адміністрація Кіото.

У Музейному просторі «Окольний замок» у Луцьку відкрито фотовиставку «Археологічна пам’ятка Кернаве: 20 років у списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО». Проєкт створено спільними зусиллями Тракайського історичного музею та Дирекції Державного культурного заповідника Кернаве. На урочистий захід завітали директорка Тракайського історичного музею Альвіга Змеєвськієне, її колега Даріус Журомскас, а також представники наукової і музейної спільноти краю. Представлена експозиція стала складовою підготовки до відзначення 600-річчя з’їзду європейських монархів у Луцьку, ювілей якого місто святкуватиме у 2029 році. Підсумком заходу стало офіційне підписання договору про співпрацю між Тракайським історичним музеєм та КП «Центр розвитку туризму».

У Жовкві на Львівщині відреставровано дерев’яну церкву Пресвятої Трійці. Фахівці оновили покрівлю, укріпили конструкції храму, відреставрували настінний живопис та історичний іконостас. Частину робіт профінансував Національний інститут польської культурної спадщини за кордоном «Полоніка». Храм перебуває на балансі Львівської національної галереї мистецтв імені

Бориса Возницького та входить до складу музею-заповідника «Жовківський замок». У 2013 році його внесено до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО у складі серійної номінації «Дерев'яні церкви Карпатського регіону України і Польщі» як визначну пам'ятку української дерев'яної сакральної архітектури.

Колекція Музею української діаспори поповнилася віниловою платівкою «Eternity Now» канадського рок-гурту Big Sugar, підписаною засновником колективу Горді Джонсоном, який має українське походження. Платівку до колекції музею передав музикант Dee Lav Music.

За кордоном

Українська дослідниця А. Колесниченко здобула Почесну відзнаку Європейської асоціації археологів (ЕАА) у межах премії для молодих науковців. Європейські експерти оцінили внесок українки у кількох напрямах: вивчення давнього скла за допомогою сучасних методів; активна розбудова міжнародних наукових зв'язків; документування та порятунок археологічної спадщини України. Про відзнаку було оголошено під час церемонії відкриття 32-ї щорічної зустрічі ЕАА, яка відбулася в Афінах 26–29 серпня. Премія, заснована Фондом Оскара Монтеліуса, відзначає видатні досягнення археологів і фахівців у сфері культурної спадщини на початку їхньої кар'єри, чия робота має суспільний, інноваційний, міждисциплінарний та міжнародний вплив.

Музей Ганса Крістіана Андерсена в данському місті Оденсе запровадив україномовний супровід для відвідувачів. Проєкт з українізації провідних пам'яток світу реалізується з ініціативи першої леді Олени Зеленської і налічує вже 125 музеїв, галерей, визначних місць.

Література

В Україні

У 2026 році Міжнародний фонд Івана Франка вдесяте проводив українську міжнародну нагороду для учених у галузі соціально-гуманітарних наук – Міжнародну премію імені Івана Франка. Її цьогорічними лавреатами стали українсько-польський авторський колектив – Віктор Мойсієнко та Йоанна Ґетка за монографію «Спочатку було слово. Від мовного узусу – до літературної норми. Нарис генези української літературної мови». У 2026 році на здобуття премії було подано 10 монографій науковців з Польщі, Канади та України. Рішення ухвалювало міжнародне журі у складі 12 науковців з України, Польщі та Словаччини.

Іноземні автори були серед учасників книжкового фестивалю BestsellerFest, який вдруге пройшов у Львові. Онлайн зустрічалися із читачами французький актор та письменник Жан Рено, чия дебютна книга «Емма» вийде у «Видавництві Старого Лева», та Мона Авад, авторка книг «Зайчик» та «Rouge». Британська письменниця Майя Оппенгайм та іспанська авторка Марина Пересагуа особисто відвідали Львів.

Українська видавнича ініціатива Ilostmylibrary спільно з німецьким видавництвом Verlak підготували спільний проєкт – видання «Зі стрічками та прапорами» до роковин загибелі художника та військовослужбовця Давида Чичка-

на. Книгу присвячено його однойменній графічній серії, над якою він почав працювати у 2022 році.

За кордоном

Поетка Ірина Шувалова здобула норвезьку літературну премію Ordknappen 2026 за двомовну збірку «Не маючи наміру зостатися» (Ingen planer om å bli). Офіційне вручення відзнаки відбулося на Норвезькому літературному фестивалі в Ліллехаммері, де авторка представляла Україну. Над виданням працювала команда перекладачок: Марте Хюке і Ірини Сабор, а також редакторок Ханни Бовім-Бюґґе і Йоханне Фронт-Ніґрен. Премію Ordknappen з 2006 року вручає норвезька організація Leser søker bok. Нагороду присуджують письменникам, перекладачам та ілюстраторам за створення інклюзивних текстів, які здатні зацікавити якнайширшу аудиторію, зокрема й тих читачів, яким складно сприймати звичайні формати.

Німецький переклад роману «Карбід» Андрія Любки випустило берлінське видавництво Transit Buchverlag, а над адаптацією тексту працювали перекладачі Марія Вайзенбок та Йоганнес Квек. Видання німецькомовного примірника підтримав Український інститут книги в межах програми Translate Ukraine.

Британське видавництво Linen Press випустило антологію «War-Torn Voices: Ukrainian Women's Poetry», до якої увійшли 50 віршів 12 сучасних українських поеток, написаних під час повномасштабної російської війни проти України. Антологію уклав британський митець Дауд Сарханді-Вільямс. Держмистецтв стало партнером проєкту, відібрало авторок, чиї тексти увійшли до збірки, та координувало комунікацію з ними під час підготовки видання.

Водночас у Швеції у видавництві ellerströms вийшла збірка Н. Ворожбит «Sädesmagasinet», до якої увійшли чотири її п'єси, написані протягом останніх двадцяти років – «Зерносховище» («Sädesmagasinet»), «Погані дороги» («Dåliga vägar»), «Зелені коридори» («Gröna korridorer») та «Неіснуючі» («De icke-existerande»). Усі тексти переклав шведською Мікаель Нюдаль. Він також долучався до проєктів із перекладу українських п'єс у межах шведської резиденційної та перекладацької програми Rikstolvan.

Французьке видавництво «Èditions Père Fouettard» придбало права на публікацію книги для дітей «Позахмарна історія» української письменниці Слави Світової. В Україні «Позахмарну історію» опублікувало видавництво «Каламар». Перший наклад вийшов за підтримки Українського інституту книги (УІК).

Зін unofficial – Dnipro: The Plunging Shore зін unofficial – Dnipro: The Plunging Shore, над яким працювали українська арт директорка Євгенія Скварська, британський фотограф Калпеш Латігера, а також редактор Адам Мюррей, став першою книжкою нової серії фотокниг під назвою unofficial від британського незалежного видавничого дому Officialzine.

Будівля Дніпровського державного цирку ввійшла до міжнародного видання CIRK, присвяченого модерністським цирковим спорудам колишнього Східного блоку. Книгу, до якої включили 17 знакових об'єктів, підготувало польське видавництво Zupagrafika.

Бібліотеки

За кордоном

Завідувач сектору формування інформаційної культури Харківської державної наукової бібліотеки імені Короленка В. Мамон взяв участь у XXI Міжнародній конференції руху Вікімедіа – Wikimania 2026. Захід зібрав у Парижі представників бібліотек, архівів, музеїв, університетів з усього світу. Український фахівець представив англомовну доповідь «Freedom to Read, Skills to Edit: The Ukrainian Experience of Bringing Students to Wikisource», присвячену досвіду залучення студентів українських університетів до роботи з Вікіджерелами, цифрового опрацювання історичних видань та популяризації культурної спадщини.

У бібліотеці університету UDESC у бразильському місті Флоріанополіс з'явилася перша в регіоні Українська книжкова поличка. До її фонду увійшли книги про Україну португальською мовою, а також переклади творів українських письменників і поетів. Також поличку з українськими книгами було відкрито у бібліотеці ірландського міста Вестпорт.

Благодійність

В Україні

Чеський музичний колектив «Čtvrt na smrt» організував декілька виступів в українських медичних закладах, поєднавши їх із передачею необхідного обладнання. Творча команда відвідала львівський реабілітаційний центр, Лисецьку лікарню (Івано-Франківщина), а також центр реабілітації «Мрія Надії» в Івано-Франківську. Чеські гості привезли з собою цільову допомогу, кошти на яку зібрали завдяки небайдужим громадянам через онлайн-платформу darujme.cz.

За кордоном

У Чикаго на території Українського православного катедрального собору святого князя Володимира в історичній Українській околиці відбувся благодійний фестиваль Taste of Ukraine, який об'єднав українську громаду. Для відвідувачів організували ярмарок із виробами українських майстрів, книжками, сувенірами, вишиванками та іншими товарами. А у концертній програмі виступили понад сто учасників – вокалісти, музиканти, танцюристи, ансамблі та творчі колективи. Під час заходу тривав збір коштів для Protez Foundation та інші цільові потреби для українських військових.

В американському місті Рентон (штат Вашингтон) проведено благодійний гастрономічний захід The Biggest Crimean Chiberek of WA State, присвячений кримськотатарській та українській кухні на підтримку України та тимчасово окупованого Криму як її невіддільної частини. Зібрані під час заходу кошти передадуть Збройним силам України.

В італійському місті Галатіна 11 серпня відбулося відкриття благодійної фотовиставки «Україна. Краса поза болем», яка через роботи українських фотографів розповідає про життя країни в умовах війни та стійкість її людей. Організаторами виставки виступили італійські та українські організації, зокрема со-

ціальний кооператив «Polvere di Stelle», фан-клуб «Milan Club Galatina», ГО «Uniti per l'Ucraina» («Об'єднані для України»), Національний конгрес українських асоціацій Італії (CNAUI) та Українська асоціація професійних фотографів (UAPP).

Національний заслужений академічний Закарпатський народний хор з 11 по 21 серпня виступав в італійському регіоні Фріулі-Венеція-Джулія. Італійське турне хору відбулося на запрошення Асоціації святого Луїджі Скросоппі. Основним завданням поїздки була участь у гуманітарних та культурно-мистецьких заходах проєкту «SolidaRoad 2026», спрямованого на допомогу українським дітям, які втратили батьків унаслідок повномасштабного військового вторгнення росії в Україну.

Креативні індустрії
В Україні

Платформа CASES за підтримки Британської Ради в Україні створила каталог креативних індустрій України. Він об'єднує ключових учасників креативної економіки, допомагає краще орієнтуватися в галузі, знаходити партнерів і відкривати можливості для співпраці. Зокрема, до категорії «Культура та лайфстайл» у розділі, присвяченому медіа, увійшли «Читомо», #ЩедрийВівторок, #ШоТам, Bird in Flight, DTF Magazine, Internews Ukraine, Korydor, Kunsht, MediaSapiens, Mezha.Media, Na chasi, NOT TOO LATE SHOW, Platfor.ma, Sebto Media, SupportYourArt, The Ukrainians, The Village Ukraine, Ukraïner, Yabl, «Ліpум» та «Суспільне Культура».

Культурно-освітні проєкти
В Україні

У межах проєкту «Спроможні та сильні» за підтримки Швейцарії, а також у партнерстві з Міністерством культури України розроблено безоплатний онлайн-курс «Культурно-мистецькі практики в гуманітарному реагуванні», який допоможе громадським організаціям інтегрувати культурні та мистецькі інструменти у свої відновлювальні та гуманітарні проєкти. Презентація курсу відбулася 31 липня у Києві під час публічної дискусії «Культура, що відновлює: практики для громад». Участь у заході взяли представники державних органів, міжнародних партнерів, громадських і благодійних організацій, культурної спільноти та експерти. Онлайн-курс складається з чотирьох модулів і 14 відеолекцій та вже доступний на платформі «Зрозуміло!».

15 серпня у Музеї Корсаків відбулася лекція «Від ідеї до події: організація та проведення періодичних довготривалих мистецьких проєктів» (лектор – Олександр Никитюк, голова правління ГО «Лабораторія актуальної творчості») в межах грантового проєкту Освітній безбар'єрний хаб «Мистецтво для всіх» – простору для навчання, професійного розвитку, творчого пошуку та соціальної взаємодії. Хаб поєднує лекції й практичні заняття про сучасне українське мистецтво, артменеджмент та створення власних культурних проєктів. Проєкт реалізується за підтримки Швейцарії в межах Швейцарсько-українського проєкту UCORD «Згуртованість та регіональний розвиток України», що втілюється

компанією NIRAS Sweden AB. Партнер з упровадження грантової частини програми – Національна установа розвитку.

У київському Будинку кіно відкрито Простір ідентичності та сенсів VEZHA – новий простір маріупольської громади, покликаний зберігати історію, культурну спадщину та ідентичність Маріуполя, а також інших тимчасово окупованих громад України. Проєкт реалізується БО «БФ Я-Маріуполь» за ініціативи начальника Маріупольської міської військової адміністрації в межах Програми «U-LEAD з Європою», що впроваджується за підтримки Європейського Союзу та його держав-членів: Німеччини, Данії, Франції, Австрії, Польщі та Словенії.

За кордоном

У Гданську Фундація RC спільно з директоркою Української бібліотеки в Гданську Дарією Балабай представили проєкт про український Маріуполь «Код ідентичності: голос громади», присвячений збереженню пам'яті про місто, його історію та українську ідентичність. У заході взяли участь генеральна консул України в Гданську Світлана Криса та працівники генконсульства, голова Поморського об'єднання українців Марта Коваль, маріупольці та ін. У межах проєкту відбулася художня виставка Віталія Кулагіна – оборонця Маріуполя, який провів 35 місяців у російському полоні. Проєкт реалізується БФ «Я – Маріуполь» за ініціативи голови Маріупольської міської військової адміністрації Вадима Бойченка в межах Програми «U-LEAD з Європою».

Понад 300 дітей та підлітків із П'єве-Емануеле в Італії стали учасниками міжнародного культурно-освітнього проєкту «Promessi Sposi Art Design Fashion UA–IT». Упродовж кількох тижнів за допомогою мистецтва юні італійці знайомилися з Україною, її культурою, сучасними митцями та досвідом народу, який продовжує захищати свою свободу. У програмі – експозиція робіт українських художників, присвячених війні; інтерактивні інсталяції, у яких юні відвідувачі могли не лише спостерігати, а й самі долучатися до творчого процесу; створення великої колективної картини. Проєкт «Promessi Sposi Art Design Fashion UA–IT» реалізують асоціації VITAWORLD і VITAUKR за підтримки муніципалітету П'єве-Емануеле. Ініціатива об'єднує художників, дизайнерів, школи, університети та культурні інституції різних країн.

Матеріал підготувала ***Ю. М. Темненко,***
провідний редактор сектору ДЗК
відділу НАУІ Інформцентру
з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***
Формат 60х84/16. Умовн. друк. арк. 1,39. Б/т. Зам. 60. Безплатно
НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12